

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI SIERPNICA

2. Czas powstania

XIV, XIX w.

3. Miejscowość

SIERPNICA

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

województwo: **DOLNOŚLĄSKIE**

powiat: **WAŁBRZYSKI**

gmina: **GŁUSZYCA**

6. Współrzędne geograficzne

55° 44' 24.832" N 16° 23' 28.643" E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE

LETNISKOWE

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: Rudlisswalde, Rudlisswalde, Rudelswaldau, Rudolphswaldau, Ruhmswalde, Rudolfswaldau, Modrzewki, Sierpnice

HISTORIA: Sierpnica była wzmiankowana po raz pierwszy w 1399 r., najprawdopodobniej głównymi osadnikami byli sprowadzeni z zachodu odbudowana w 1466 r. W 1564 r. powstał we wsi kościół ewangelicki. W XVI w. głównym zajęciem mieszkańców było rolnictwo oraz wydobycie w okolicznych rudach miedzi i żelaza. We wsi działała w tym okresie gospoda, piekarnia, rzeźnia i kuźnia. Osada została poważnie zniszczona w wyniku wojny trzydziestoletniej i nawiedzających ją kataklizmów. W 1654 r. kościół został przekazany katolikom. W XVIII w. w Sierpnicy zaczęło rozwijać się tkactwo o czym świadczą zachowane kilka domów z tego okresu. W poł. XIX w. wókiennictwo zaczęło rozwijać się w całej okolicy – w 1840 r. działało we wsi 130 warsztatów, a w 1876 r. mieszkało tu 111 rodzin tkaczy. Wraz ze wzrostem popularności turystyki górskiej Sierpnica rozwinęła się jako ośrodek turystyczny dzięki położeniu w pobliżu obiektów turystycznych oraz warunkom naturalnym. Po 1945 r. osada zaczęła stopniowo wyludniać się, a część budynków mieszkalnych uległa zniszczeniu.

We wsi zachowany jest zabytkowy drewniany kościół oraz kilka zabudowań gospodarczych i mieszkalnych z drugiej połowy XVIII w. o konstrukcji zrębowej. Większość zabudowy mieszkalnej i gospodarczej pochodzi z II poł. XIX i początku XX w. Wykształcony historyczny układ urbanistyczny jest dobrze zachowany, ostatnimi latami obserwuje się wzmożone zainteresowanie wsią, a co za tym idzie powstanie nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura – załącznik do karty ewidencyjnej nr 1.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypelniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

4 sierpnia 2023 r.

Adamina Modrzejevska

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 1

1. Miejscowość	SIERPNIKA	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI SIERPNIKA	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	GŁUSZYCA			
3. Powiat	WAŁBRZYSKI			
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE			
ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA a) zatracenie historycznie ukształtowanego układu ruralistycznego wsi b) przebudowa i niezgodne z doktryną konserwatorską prace remontowe historycznej zabytkowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej				

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- a) zatracenie historycznie ukształtowanego układu ruralistycznego wsi
- b) przebudowa i niezgodne z doktryną konserwatorską prace remontowe historycznej zabytkowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- a) rozbudowa wsi z poszanowaniem historycznego ukształtowanego układu ruralistycznego
- b) zachowanie historycznie ukształtowanego krajobrazu kulturowego
- c) budowa nowych obiektów z zastosowaniem materiałów występujących w budownictwie lokalnym oraz z zachowaniem cech charakterystycznych dla architektury Sudetów
- d) prace remontowe i modernizacyjne przy historycznej zabudowie mieszkalnej i gospodarczej należy prowadzić z zachowaniem i poszanowaniem oryginalnej substancji zabytkowej
- e) prace przy obiektach zabytkowych należy prowadzić w uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi

ŹRÓDŁA I LITERATURA

Bartsch J., *Unvergessene Waldenburger Heimat*, Dortmund 1969
Dehio-Handbuch der Kunstdenkmäler in Polen *Schlesien*, Berlin 2005.
Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.

Kartografia

Messtischblatt *Wüstegiersdorf (in Niederschles.)* 5364 [alt. 3133], ok. 1934 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

4 sierpnia 2023 r.
Adamina
Modrzejewska

